

Sibbo(över)fallet

– urval ur bloggdagboken

TEXT: RALF WADENSTRÖM

9.7.2006

Sibbo

”Förbannad vare den som flyttar sin nästas råmärke” (Femte Moseboken 27:17).

Eftersom jag varit i Italien de senaste veckorna har jag endast sporadiskt tagit del av nyheterna från hemmafronten. Hemkommen hörde jag om Helsingfors planer på att lägga beslag på en stor del av Sibbo. Det hela lät så otroligt att jag först inte alls tog det på allvar. Helsingfors har även tidigare försökt skrämja Sibbo till eftergifter. Småningom klarnade det för mig att den centerpartistiska region- och kommunministern Hannes Manninen uttalat sitt stöd för en anslutning av sydvästra Sibbo till Helsingfors. Fastän jag numera är bosatt i Helsingfors, där även mina föräldrar är födda, känns det här lika hemskt som om EU-kommissionen skulle uttala sitt stöd för en anslutning av en del av Finland till Ryssland.

Bibelversen ovan citerar jag i sista kapitlet i min avhandling liksom Topelius gör i Boken om vårt land.

12.7.2006

Mera om Sibbo

Planerna på att ansluta sydvästra Sibbo till Helsingfors upprör. Inte minst upprörande är det att se hur det landsbygdsorienterade centerpartiet och dess ministrar sviker Sibbo för att öka sitt understöd i huvudstadsregionen och för att vinna socialdemokraternas förtroende. Endast Svenska folkpartiet protesterar. Detta ger lätt bilden av att motståndet mot Helsingfors expansion är en språkfråga, fastän man inte vågar medge att kampen för Sibbo är en kamp för traditionell svenskbygd. I verkligheten är frågan om Sibbos framtid mera än en språkfråga.

Den handlar kanske i första hand om en konflikt mellan den stora nationella berättelsen om nationens utveckling och mindre lokalt förankrade historier. Personligen är jag villig att offra det svenska språkets ställning i Sibbo för att bevara den lokala identiteten och samhörigheten. Rör inte gränserna!

29.7.2006

Motstridiga målsättningar

Gröna förbundets tidigare ordförande Osmo Soininvaara stöder Helsingfors anspråk på sydvästra Sibbo. Soininvaara har en vision av ett ekologiskt boende, som han önskar förverkliga i Sibbo. Dess

värre är det inte speciellt realistiskt att tro att hans vision skulle realiseras ifall tvångsannekteringen förverkligades. De tre stora partierna socialdemokraterna, centern och samlingspartiet har var för sig sina egna målsättningar som de önskar förverkliga genom annekteringen. De olika partierna har därmed även olika motive- ringar för tvångsanslutningens legitimitet.

Centerpartiet torde emellertid inte kunna ge några vägande motive- ringar för en rättsvidrig tvångsanslutning. Den centerpartistiske region- och kommunministern Hannes Manninens absurda motive- ring att ”vanliga Helsingforsbor ska ha rätt att bo i egna hemshus utan att byta kommun” torde visa att så är fallet. Att Centern ut- tryckt stöd för annekteringen i konflikt med sin traditionella politik förklaras helt och hållet av regeringsansvaret. Centern försöker inte bara skapa sig en mera urban och Helsingforsvänlig profil. Partiet, eller åtminstone statsministern, försöker nu representera en hegemoni. Således talar man för hela nationens intresse och tonar ner försvaret för landsbygden.

3.8.2006

City-Centern

Centerpartiet i Finland, vars officiella namn på svenska numera är Centern i Finland, har tidigare försvarat landsbygden och glesbygden. Partiet har en dominerande ställning i största delen av landet, men är svagt representerat i de större städerna, speciellt i Helsingforsregionen. Partiets låga understöd i huvudstadsregionen kan delvis förklaras med att det i första hand bevakat jordbru- karnas och landsbygdens intressen, men på senare tid har partiet även lidit av ett imageproblem. Under Esko Aho partiordförande- deskap förekom direkt mobbning från de Helsingforscenterade mediernas sida. Sedan dess har centerpartiet medvetet satsat på en urban profil. Under partiordförande Matti Vanhanens ledarskap har partiet börjat tala för utvecklingen av ”Helsingfors metropol- område”. Ökad inflyttning till ”metropolområdet” betyder ökad utflyttning från landsbygden och är därmed inte i de traditionella centerväljarnas intresse. En Helsingforsvänlig image är däremot kortsiktigt i partiets eller partiledningens intresse.

En äkta urban representant har Centern lyckats värva i Laura Kolbe. Kolbe invaldes i Helsingfors kommunfullmäktige vid det senaste kommunalvalet och är sedan 2005 professor i Europas historia vid Helsingfors universitet. (Hon sökte även den svensk- språkiga professuren för några år sedan.) Vad som dragit Kolbe, som uppger städer som sitt stora intresse, till det åtminstone tidigare så agrara centerpartiet har jag svårt att se. Nu har hon i alla fall tagit det som sin uppgift att förespråka metropolens sak i

allmänhet och Helsingfors rätt till Sibbo i synnerhet. De som efter annekteringen av Sibbo kommer att sakna ortens lantliga idyll har många rurala orter att välja mellan, hävdade Kolbe nyligen i en artikel.

I en kolumn i det senaste numret av gratistidningen Helsingin Uutiset fortsätter Kolbe att argumentera för nödvändigheten av att ansluta Sibbo till Helsingfors. (Hon talar här faktiskt inte bara om en del av Sibbo). Det kan anmärkas att hon i detta sammanhang tituleras centerpartistisk stadsfullmäktige, inte professor. I sin kolumn kombinerar Kolbe sina historiska, politiska och ekonomiska insikter och visioner med billiga propagandaargument. Visionerna är bekanta från förut: "Vi lever i ett globaliseringens tidevarv, då nationalstaternas betydelse minskar och storstädernas ("metropolernas") betydelse ökar." Därför är det enligt Kolbe viktigt att Helsingfors växer. Ändå vädjar Kolbe till nationalstatens intresse. Annekteringen av Sibbo ses alltså som ett nationellt intresse, fastän Helsingfors fullmäktige enbart torde söka stadens egna ekonomiska intressen.

Under Matti Vanhanens ledarskap har Helsingforsregionens utveckling blivit en nationell fråga, speciellt för Centern. Men just genom att förespråka det nationella intresset och nationalstatens suveräna rätt att bestämma över regionala gränser bevisar man att man lever kvar i ett förlegat politiskt paradigm. Ute i världen utvecklas de verkliga metropolerna allt mera oberoende av de nationella regeringarnas styrning. För dem som liksom Kolbe drömmer om att få bo i en riktig storstad finns det många att välja mellan: Sankt Petersburg, Calcutta, Mexico City.

6.8.2006 Brutal gränsdragning

Att det i själva verket är Statsrådet (Finlands regering) som uppmuntrat Helsingfors att göra anspråk på sydvästra Sibbo kan förklara det faktum att Helsingfors stadsstyrelse hade förberett sitt beslut i frågan mycket illa. När Helsingfors dragit upp nya gränser för Helsingfors, Vanda och Sibbo har man dragit gränsen rakt genom Sibbo skärgård, så att skärgårdens centrum Simalö just hamnat på Helsingfors sida. Antingen förhåller man sig i Helsingfors brutalt okänsligt till skärgården och skärgårdsborna eller så är man totalt okunnig om förhållandena i Sibbo. När det gäller Sibbo skärgård så är den språkpolitiska dimensionen speciellt uppenbar. Sibbo skärgård är, när sommarvästerna åkt hem, fortfarande ett praktiskt taget enspråkigt svenskt område.

Statsminister Vanhanen har hunnit säga att Sibbo bör få behålla skärgården, eftersom Helsingfors inte behöver den. Det kan för någon vara ett lugnande besked, men personligen upplever jag det mycket obehagligt att Statsministern tror sig maktfullkomligt kunna bestämma över Sibbos framtid. Som tur är har vi i Finland en maktfördelning mellan verkställande, lagstiftande och dömande makt. Huruvida rättsväsendet kan rädda Sibbo återstår att se.

2.9.2006 Historien som legitimerande myt

Historien används mycket allmänt för att legitimera politisk makt, politiska beslut och politiska gränser. Nationell historia handlar ofta om hur nationens fäder hjältemodigt befriat folket ur en förtryckares bojar. Ett ifrågasättande av den rådande politiska ordningen betraktas därför som ett svek mot friheten och nationens ljusnande framtid.

Speciellt när det gäller dyra, svåra, kontroversiella och moraliskt tvivelaktiga beslut brukar politiker söka en legitimerande grund i historien eller nationella myter. Historiker har ofta ställt upp med att belysa nya aspekter av historien, som får de politiska besluten att framstå i fördelaktig dager. Genom att svartmåla aktuella fiender, gamla regimer eller gångna tider kan historieskrivningen få den rådande ordningen att förefalla berättigad. Historiker brukar visserligen föredra historisk kontinuitet framför omstörtande förändringar, men även kontinuitet kan vara en legitimerande grund.

Christel Liljeström, som är kommuniststyrelseordförande i Sibbo, har betonat Sibbos 650 år som ett argument för kommunens fortsatta existens. Man behöver inte vara historiker för att känna vördnad och respekt för en så lång kontinuitet. I Finland är alla gamla byggnader och befästningar skyddade av lagen. I Finlands historia är 650 år en så lång tid att varje fornlämning av den åldern skulle utgöra ett hinder för vägar och byggnader. Dess värre finns det ingen instans som skyddar gränser eller fortgående företeelser.

Professorn i Europas historia, Laura Kolbe, som är centerpartistisk ledamot i Helsingfors stadsfullmäktige, har aktivt tagit ställning för Centerns nya skenbart huvudstadsvänliga politik i allmänhet och Helsingfors annekteringsplaner i synnerhet. Det är inte alltid uppenbart i vilken roll hon uttalat sig, även om hon i sina kolumner titulerats centerpartistisk fullmäktigeledamot, inte professor i historia. I kommundidningen Kuntalehti säger Kolbe att inkorporeringen av en del av Sibbo med Helsingfors skulle utgöra en historisk kontinuitet på huvudstadens tillväxt: "Sipoo-osaliitos toisi jatkuvuutta pääkaupungin kehityshistoriaan."

I andra sammanhang har Kolbe jämfört anslutningen av sydvästra Sibbo med tidigare anslutningar. Hon har även påstått att Sibbo eller sydvästra Sibbo liksom andra stadsdelar som tidigare har anslutits till Helsingfors skulle bevara sin identitet. Dylåka påståenden kan man kanske göra i egenskap av politiker, men inte i egenskap av professor i historia, för påståendena är fullständigt ogrundade. Sydvästra Sibbo har aldrig varit ett område med en egen identitet så som t ex Haga eller Nordsjö; sydvästra Sibbos identitet bygger på att området är en del av Sibbo samt på att det inte hör till Helsingfors. Speciellt är det på sin plats att notera att Helsingfors hittills alltid vuxit innanför det gamla Helsinges sockens gränser. Vill man hitta historiskt berättigande för Helsingfors expansion torde det bara finnas ett alternativ: att Helsingfors går samman med moderssocknen eller -staden Helsing/Vanda.

Bloggdagbok

Helsingin Sanomat publicerade just ikväll en artikel under rubriken "Helsingin pinta-ala on kasvatettu koko sen historian ajan" (Helsingfors yta har vuxit under stadens hela historia). Det var ju ett märkligt sammanträffande. Artikelförfattaren låter förstå att den nu planerade utvidgningen av Helsingfors i ett historiskt sammanhang inte är någonting nytt, men jag upprepar: Helsingfors har hittills alltid vuxit genom att områden som tidigare hört till Helsing socken eller landskommun (på finska Helsingin pitäjät respektive Helsingin maalaiskunta) anslutits till staden.

27.9.2006

Behövs det en språkstrid?

Föreningen För Sibbo har idag lämnat över en adress med 14000 underskrifter åt kommunminister Hannes Manninen. De finska TV-nyheterna valde dock att endast uppmärksamma överlämningen av en medborgaradress med en miljon underskrifter mot åt minister Paula Lehtomäki i Strasbourg. Adressen mot Europaparlamentarikernas pendlande mellan Bryssel och Strasbourg hade undertecknats av hela 100 000 finländare. Kanske valde För Sibbo en olämplig dag för sin adress. 14 000 underskrifter är dock oerhört mycket med tanke på Sibbos invånarantal.

Inte heller Folktingets pressmeddelande fick någon uppmärksamhet i de finskspråkiga medierna. I sitt pressmeddelande, som sändes ut idag, säger Folktinget att det inte kan acceptera att kommuninvånare som har en stark minoritetsställning överförs till en uttalad minoritetsposition som följd av ett ensidigt förvaltningsbeslut. Kanske var det lika så bra att Folktingets uttalande inte fick någon större uppmärksamhet, för vädjanden om hänsynstagande till språkminoritetens situation riskerar just nu att bemötas med språkstridsyxor, speciellt om det finns någon anknytning till Sibbo.

Sibbos problem är kanske framför allt att kommunen är en traditionellt svenskspråkig ort. Det betyder att bönder, markägare och hembygsvänner i Sibbo huvudsakligen är svenskspråkiga. Om Sibbo varit en fiskspråkig kommun, hade Centern varit det dominerande partiet och då hade nog inte centerministrarna vågat köra över kommunen. Genom att bönder, markägare och hembygsvänner i Sibbo huvudsakligen är svenskspråkiga kan man tolka motståndet mot huvudstadens expansion som en språkpolitisk fråga. Nu är det istället för Centern och Samlingspartiet huvudsakligen Svenska folkpartiet som representerar markägarna och den ursprungliga lokalbefolkningen. Därmed är det enkelt att göra populistiska tolkningar om språkmurar som står i vägen för "metropolens" utveckling.

I söndagens Helsingin Sanomat deltar redaktör Esko Nurmi i den aktuella hetskampanjen mot finlandssvenskarna i allmänhet och Sibboborna i synnerhet. I sin artikel "Sipoo, Stalin och siirtoväki" föreställer sig Nurmi kanske att han ger tillbaka med samma mynt. Många har ju jämfört centerministrarnas stöd för Helsingfors anspråk på sydvästra Sibbo med Molotov-Ribbentrop-pakten. Det är dock skillnad på att kritisera politiskt spel och att hetsa mot folk-

grupp. Om politiker och kolumnister begränsade sin smutskastning till ansvariga Sfp- och Sibbopolitiker, så hade jag inte så mycket att invända. Politiskt spel brukar vara smutsigt och den som går med i politiken får leva med spelets regler. Nu är det dock inte bara politiker som utsätts för smutskastning, utan helt vanliga Sibbobor, finlandssvenskar, markägare och vänner av hembygden.

4.10.2006

Allt handlar om Helsingfors stads ekonomi

Riksdagen förde igår remissdebatt om kommunreformen. Så mycket debatt blir det inte när Centern ansvarar för en reform som initierats av de två andra stora partierna, av vilka det ena är oppositionsparti. Däremot uttrycktes entusiasm över de möjligheter som reformen ger att slå ihop kommuner. Under riksdagens debatt framlades även åsikter enligt vilken "hållakemodellen" Esbo-Grankulla måste bort, eftersom "Grankulla bromsar utvecklingen." Det går ett drev mot kommuner med Sfp-dominans.

Även Sibbofallet diskuterades. Svenska folkpartiets något tandlösa kritik kan bero på att partiet själv sitter med i regeringen och att man inte vill bränna broar. Enligt Hbl försvarade Manninen Helsingfors planer på att annektera sydvästra Sibbo med att "ett starkt allmänt intresse kan kräva att en kommuns åsikt förbises." Dess värre sägs det inte ut vilket detta "allmänna intresse" är. Det enda ärliga vore att medge att det handlar om Helsingfors stads ekonomi, men det kan centerministern naturligtvis inte medge. Minister Manninen sade även att annekteringen av Sibbo skulle vara en helt vanlig fortsättning på Helsingfors historia, som innefattar flera inkorporeringar under århundradets gång.

Manninens tolkning av Helsingfors historia är fullständigt ohållbar. Men liksom andra uttalanden som minister Manninen gjort i Sibbofrågan återger han bara vad andra Centerpolitiker tidigare sagt. Den Centerpartistiske stadsfullmäktigeledamoten Laura Kolbe, som råkar vara professor i historia, har jämfört anslutningen av sydvästra Sibbo till Helsingfors med tidigare anslutningar och hävdar att "Sipoo-osaliitos toisi jatkuvuutta pääkaupungin kehityshistoriaan." Professor Kolbes tolkning av Helsingfors historia är dock en förvrängning av historien i politiskt syfte. Sydvästra Sibbo har ju inget sätt vuxit ihop med Helsingfors och kommer inte heller att göra det enligt Helsingfors aktuella planer.

20.10.2006

Utredningsmannens tidigare ställningstaganden

Valet av pol. mag Pekka Myllyniemi till kommunindelningsutredare har ansetts problematiskt. Dels är han inte jurist, dels är han medlem i styrelsen för Nylands förbund och kan därför betraktas som jävig. Inrikesministeriet sökte uttryckligen en jurist, men det fanns ingen tillgänglig. Myllyniemi har uppgett att han lovats juridisk hjälp från så väl ministeriet som från Kommunförbundet. Om sitt styrelsemedlemskap har han sagt att det inte har egentlig betydelse, då han inte i offentligheten tagit ställning i frågor

som berör Sibbo. Landskapsstyrelsens möten är inte offentliga. Däremot har Myllyniemi i egenskap av medlem i fullmäktige för Nylands förbund gjort ställningstaganden som anknuter till den föreslagna förändringen i kommunindelningen mellan Helsingfors, Vanda och Sibbo.

Vid landskapsfullmäktigemötet 14.12.2004 föreslog Jussi Pajunen ett tillägg till förslaget till landskapsplan enligt vilket "området som avgränsas av landskapsgränsen, Österleden, Ring III och Borgåleden antecknas på kartan till landskapsplanen för Nyland som utredningsområde, som korsas av en alternativ sträckning av östmetron fram till den östra gränsen av planområdet." Pekka Sauri föreslog ytterligare "att förslaget godkänns så att landskapsstyrelsen dessutom förutsätter att utvecklingsalternativen för det så kallade Västerkullaområdet utreds via en etappplan eller en annan motsvarande process i samarbete med berörda myndigheter." Enligt protokollet understöddes Sauris förslag av Pekka Myllyniemi.

Helsingfors planer på att annektera sydvästra Sibbo har i hög grad motiverats av "metropolens" och "metropolområdets" behov. Många har först i samband med fallet Sibbo stött på begreppet metropolområdet och den förefallande megalomaniska idén att Helsingfors är en metropol. Även här har den socialdemokratiska utredningsmannen Myllyniemi haft ett finger med i spelet. Enligt protokollet från SDP:s partikongress den 9 - 11 juni 2005 gjorde Pekka Myllyniemi följande ändringsförslag till ställningstagande: "Lisäysesitys kannanoton kolmanneksi kappaleeksi toiminnallisen metropolialueen luomiseksi sekä muutos- ja lisäysesitykset kannanoton kohtiin 2, 8 ja 9 metropolialueen edellytyksiksi, kuntarakenteen uudistamiseksi ja kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi."

21.11.2006

Eniga Sibbobor emot en annektering

Närmare 90 procent av Sibbos invånare motsätter sig en anslutning av sydvästra Sibbo till Helsingfors, framgår det ur enkäten som publicerades idag. Resultatet torde inte komma som en överraskning, men det torde överraska många att Sibbos finska invånare motsatte sig en gränsjustering lika starkt som de svenskspråkiga. Speciellt Samlingspartiet torde förlora en hel del väljare till Svenska folkpartiet i kommande val. De 1001 invånare som utfrågades av Taloustutkimus fick sammanlagt besvara fem frågor. Enkäten förstärker den bild av inställningen hos Sibboborna som gårdagens möte med kommunindelningsutredaren Pekka Myllyniemi gav.

Sibbos egna planer på att bygga för 40 000 nya invånare oroar många Sibbobor, men enligt enkäten motsätter sig endast 27 procent av Sibbos invånare en snabb tillväxt. Detta torde ge Sibbos egna planer ökad trovärdighet. Det blir allt svårare att argumentera för en annektering. Just nu är Helsingfors expansionsplaner i motvind. Gårdagens stadsfullmäktigemöte i Vanda, där fullmäktige inte lyckades enas om ett utlåtande, var bara ett av

många motgångar. Den senaste tiden har Helsingfors och speciellt dess samlingspartistiska kommundirektör med anledning av fallet Sibbo även fått negativ publicitet i Helsingin Sanomat. Helsingfors stadsstyrelses (oeniga) beslut igår att ta upp Sibboärendet på nytt i stadsfullmäktige nästa vecka gör inte saken bättre. Stadsstyrelsen vill alltså att fullmäktige på nytt skall godkänna en oförändrad ansökan med alla dess skrattretande brister.

24.11.2006

Ställningstagande av statsministern

Statsminister Matti Vanhanen har i en intervju i Rakennuslehti tagit ställning under pågående utredning och sagt att regeringen stöder Helsingfors i Sibbofrågan.

Dagens Hufvudstadsblad innehåller en debattartikel av Ulf Sundqvist och ett svar på artikeln av Pär Stenbäck. Än lever de gamla gudarna! Fallet Sibbo berör och upprör. Sundqvist är visserligen hemma från Sibbo, men ur tidningarnas debatt- och insändarsidor framgår att Sibbo är ett blödande sår i hela Svenskfinland. Sundqvist noterar bl a att en del ledande kommunalpolitiker i Helsingfors med anledning av Sibbofrågan har haft lätt att "halka över i den gamla språkheten". Stenbäck kritiserar för sin del socialdemokraternas kompromissvilja och noterar liksom jag i mitt blogginlägg igår att en "kompromiss" kan innebära "att Helsingfors får vad man ursprungligen fikade efter".

30.11.2006

Inget kompromissförslag

Riksdagsledamöterna stöder Sibbo! En överväldigande majoritet av riksdagsmännen från Nylands valdistrikt motsätter sig en annektering av Sibbo, framgår det ur en förfrågan som gjorts av Yle.

Utredningen av kommunindelningsutredaren Pekka Myllyniemi (sdp) har offentliggjorts. Enligt Myllyniemis förslag kan huvudstadsregionens tillväxtpotentialer inte garanteras om Helsingfors inte får Östersundom inklusive Björnsö, Landbo och Degermossa. De av Myllyniemi föreslagna gränserna motsvarar nästan exakt det område som Helsingfors i våras krävde och som Helsingfors ville ha. Detta torde bevisa att Myllyniemi inte alls startat sin utredning från "tomt bord", så som minister Hannes Manninen officiellt förutsatte.

Eftersom utredningen är överlämnad, är det på sin plats att nu öppet notera att valet av Myllyniemi till utredningsman var helt olämpligt, troligtvis även olagligt. Yle Internytt säger att Myllyniemi kommer med ett kompromissförslag, men Myllyniemis förslag är minsann inget förslag till kompromiss.

För Vandas del föreslår Myllyniemi att endast och exakt det område som Helsingfors gjort anspråk på ansluts till huvudstaden, fastän Vanda stadsfullmäktige inte lyckats ta ställning till Helsingfors förslag. Jag vill visserligen inte strö Vandas pärlor, Westerkulla gård och Västersundom, för svinen, men Myllyniemis förslag till

gränsdragning i Vanda är inte bara högst inkonsekvent, utan även visar att förslaget bygger på en inofficiell överenskommelse. Om Vanda bygger sydöstra Vanda inom de närmaste tio åren, så är det endast under hot om nya gränsjusteringar.

Området i Sibbo som Myllyniemi föreslår att inkorporeras med Helsingfors är större än väntat. Här bor över 10 procent av kommunens befolkning, vilket betyder att Myllyniemi funnit "särskilt vägande käl" för en gränsjustering. Nyheten i Kauppalehti Presso senaste lördag var således en nyhetsanka. Den goda nyheten torde vara att annekteringen i domstolen sannolikt konstateras olaglig, om stadsrådet trots allt beslutar att godkänna Myllyniemis förslag.

Myllyniemis förslag till gränsdragning styrker även antagandet att Helsingfors ledning idkade utpressning på Sibbo. Det av Myllyniemi föreslagna området är nästan exakt det samma som Helsingfors stadsdirektör och stadsfullmäktige enligt Helsingin Sanomat krävde i våras. Helsingfors hotade med att framlägga ett krav om ett dubbelt så stort område, om inte Sibbo frivilligt gått med på att avstå det område som Helsingfors ville ha. Det skall noteras att det aktuella områdets gränser är dragna så att de marker som Helsingfors äger i Sibbo just faller innanför området. Även detta torde visa att Myllyniemis förslag bygger på Helsingfors ekonomiska intressen och inofficiella överenskommelser och inte baserar sig på en opartisk utredning om behov med tanke på utvecklingen av samhällsstrukturen.

Sibbofrågan är ingalunda avgjord. Myllyniemi fattar naturligtvis inga beslut, utan har bara kommit med ett förslag. På grund av Myllyniemis jävighet trorde hela utredningen kunna ogiltigförklaras. Då är det bra att kommunminister Hannes Manninen i går kväll hann meddela att det utlåtande som fullmäktige i Helsingfors formulerade om inkorporeringsförslaget är betydelselöst.

Myllyniemis förslag omkullkastar Sibbos egna planer på att bygga för 40 000 nya invånare. Förverkligas förslaget kommer Sibbo inte att ha råd eller vilja att växa, vilket medför att det inom kommunens nuvarande gränser byggs mindre än det skulle göra om Sibbos gränser bevaras. Personligen anser jag att Sibbo nu som villkor för att ansluta kommunen till Nyland förbund bör ställa att Myllyniemis förslag inte förverkligas.

Sibbopolitikerna fördömer naturligtvis Myllyniemis förslag skarpt. Kristina Lytikäinen sade till Helsingin Sanomat att "Koko selvitysmieseposodin ainoa tehtävä on ollut luoda kaunis kuorrutus Helsingin kaupungin ja eräiden johtavien ministerien kelvottomista aineksista yhdessä leipomalle kakulle"... Utredningsmannen anser för sin del att anklagelserna om opartiskhet är kränkande.

På grund av tidsbristen torde det ha funnits endast två möjliga förslag som Myllyniemi kunde ha gjort. Det ena möjliga förslaget hade varit att bevara det nu existerande gränserna. Det andra möjliga förslaget var Helsingfors välutredda och välförberedda krav från i våras. Det senare förslaget fick dock officiell status först idag.

1.12.2006 Misstankar om jäv

Justitiekansler Paavo Nikula säger att behandlingen av Sibbofrågan i statsrådet kan försenas på grund av jäv, skriver Yle Internytt. Nikula syftar inte på kommunindelingsutredaren Pekka Myllyniemis (sdp) jävighet, utom på att flera ministrar i offentligheten har uttalat sin åsikt om Helsingfors rätt att inkorporera delar av Sibbo.

Statsminister Matti Vanhanen har uttalat sig i Sibbofrågan i olika skeden av processen, senast för en vecka sedan i en intervju i Rakennuslehti. Så väl statsministern som kommunminister Hannes Manninen har tagit ställning till Sibbos egna planer och bedömt dem som realistiska. Hannes Manninen, som utnämnde Pekka Myllyniemi till kommunindelingsutredare, kom med sitt uttalande under pågående utredning den 1 oktober. Uttalandet har speciellt betydelse med tanke på att utredningsmannen i sin rapport tar ställning till så väl Sibbos egen plan som Harry Harkimos och Bo-Erik Ekströms utredning. Utredningsmannen Myllyniemis avståndstagande från Harkimos och Ekströms förslag till privat finansiering är även problematiskt med tanke på Myllyniemis roll som socialdemokratisk politiker.

Så länge domstolen inte gett sin dom torde utredningsmannen själv juridiskt sett endast kunna vara anklagad och misstänkt för jäv. Moraliskt sett kan han betraktas som jävig och partisk oberoende av domslut. Den moraliska jävigheten är naturligtvis av politisk relevans. Misstankarna om jäv torde stärkas av kommunindelingsutredarens utredning, som publicerades igår. I rapporten föreslår Myllyniemi att Nylands förbund och Östra Nylands förbund fusioneras, trots att existensen av två olika nyländska landskapsförbund ses en orsak till de problem som den "partiella kommunsammanslagningen", det vill säga annekteringen av en del av Sibbo, är ämnad att lösa. I denna fråga är Myllyniemi i egenskap av medlem i Nylands förbunds landskapsstyrelse entydigt partisk. Man kan rent av hävda att Myllyniemi i sin utredning direkt driver Nylands landskapsförbunds intressen.

Nylands förbund använder i sina publikationer Helsingfors metropolområde som en synonym till Nyland. I sin rapport motiverar Myllyniemi en annektering uttryckligen med behovet att utveckla metropolområdet. Själva begreppet metropolområde är relativt nytt och på inget sätt okontroversiellt. Myllyniemi har även verkat för att begreppet och utvecklingen av själva metropolområdet tagits med på agendan för Finlands socialdemokratiska parti. Moraliskt sett torde Myllyniemis partiskhet vara uppenbar. Juridiskt sett torde det vara av betydelse att Myllyniemis tidigare ställningstaganden även protokollförts.

I sin utredning eller rapport förefaller Myllyniemi driva så väl Helsingfors stads som Helsingfors metropolområdes intressen. Av Myllyniemis förslag torde det vara uppenbart att han samarbetat intimt med Helsingfors stadsplaneringskontor och biträdande stadsdirektör Pekka Korpinen (sdp). Helsingfors stadssstyrelsens utlåtande om förändringen av kommunindelningen och Mylly-

niemis rapport använder sig inte bara av samma argument, utan delvis även samma bildmaterial. Karta 5 och karta 6 i Myllyniemis utredning finns även som bilagor till Helsingfors stadsstyrelsens utlåtande. Argumenteringen för den partiella kommunsammanslagningen är av speciellt stor betydelse då det föreslagna området bebos av över 5 procent av Sibbos befolkning. (På området bor över 10 procent av Sibbos invånare, inte ca 5 procent så som dagens Hbl felaktigt skriver.) För att annekteringen skall vara möjlig kräver lagen i detta fall att "särskilt vägande skäl" föreligger. "Metropolens" betydelse för hela nationen, "metropolområdets utveckling" och "balans i samhällsstrukturen" är de skäl som Myllyniemi nämner.

23:30

Jag har tittat lite närmare på Myllyniemis rapport och noterat att Helsingfors stadsstyrelsens förslag till utlåtande om förändringen av kommunindelningen och Myllyniemis rapport förutom samma argument och bildmaterial delvis innehåller samma formuleringar!

Myllyniemi skriver i sin rapport:

"Sipoon omat kaavoitus suunnitelmat eivät ole tähän mennessä tukeneet metropolialueen luontevaa kehitystä tarjota kasvumahdollisuudet kaikkiin ilmansuuntiin. Sipoon rakentamisvolyymit ovat olleet pienet. Sipoon rakenne on hajaantunut ja merkittävältä osin suuntautunut Porvoon suuntaan. Tämä on osaltaan estänyt fyysistä ja toiminnallista kehitystä Helsingin ja Sipoon rajalla.

Kasvupaine on levittänyt rakentamista pääkaupunkiseudulla keskustasta pohjoiseen ja länteen. Kun seutu ei ole voinut kehittyä itään, seurauksena on ollut entistä hajautuneempi pohjoisen ja lännen suuntaan kasvanut seutu. Näin on vaikea saavuttaa tiivis ja joukkoliikennepainotteinen aluerakenne."

Påståendet är i sig mycket märkligt, men i Helsingfors utlåtande heter det lika så:

"Sipoon omat kaavoitus suunnitelmat eivät ole tähän mennessä tukeneet metropolialueen luontevaa kehitystä kaikkiin ilmansuuntiin. Sipoon rakentamisvolyymit ovat olleet pienet. Sipoon rakenne on hajaantunut ja merkittävältä osin suuntautunut Porvoon suuntaan. Tämä on osaltaan estänyt fyysistä ja toiminnallista kehitystä pääkaupunkiseudun ja Sipoon rajalla, mikä on haitannut koko Itä-Helsingin kehitystä.

Kasvupaine on levittänyt rakentamista seudun keskustasta pohjoiseen ja länteen. Kun pääkaupunkiseutu ei ole voinut kehittyä itään, seurauksena on ollut entistä hajautuneempi pohjoisen ja lännen suuntaan kasvanut seutu. Näin on vaikea saavuttaa tiivis ja joukkoliikennepainotteinen aluerakenne."

Formuleringen härstammar i själva verket delvis från stadsdirektör Jussi Pajunens öppningsanförande vid Helsingfors "historiska" stadsfullmäktigemöte den 21 juni där stadsdirektören enligt diskussionsprotokollet säger att:

"Sipoon omat kaavoitus suunnitelmat eivät ole tähän mennessä edellä mainittua kehitystä tukeneet. Rakentamisvolyymit ovat ol-

leet pienet ja yhdyskuntarakenne Helsingistä katsoen hajaantunut ja merkittävältä osin suuntautunut Porvoon suuntaan."

Pajunens anförande finns även under rubriken "Kaupunginjohtaja, ylipormestari Jussi Pajusen Etelä-Sipoo ja Helsinki puhe kaupunginvaltuustossa 21.6.2006" på stadens webbplats. Citaten ur Myllyniemis rapport och stadsstyrelsens förslag fortsätter med en hänvisning till en identisk karta. Det finns flera likheter.

Morgondagens Hufvudstadsblad (enligt hemsidan) skriver att flera ministrar eventuellt redan hunnit jäva sig i Sibbofrågan och fortsätter:

Om regeringen beslutar att förändra kommunindelningen handlar det om ett förvaltningsbeslut, inte om ett politiskt avvägande. Och då är juridiken en annan, men det har man inte förstätt inom regeringen utan ministrar har uttalat sig vitt och brett till Helsingfors fördel innan Sibbo ens hördes.

2.12.2006 Perspektiv

Efter gårdagens avslöjanden om jäv eller misstankar om jäv känns det som om fallet Sibbo skulle vara avgjort till Sibbos fördel. Dagens nyhetstidningar förefaller dock ha en närmast motsatt uppfattning. Till de medier som intagit ett arrogant Helsingforsperspektiv i Sibbofrågan hör märkligt nog även Hufvudstadsbladet, fastän tidningen till skillnad från många andra tidningar i huvudstadsregionen naturligtvis inte gjort sig skyldig till språklets med anledning av Sibbofrågan. Dagens Hbl gör delvis en vändning.

I gårdagens Hbl ingick en artikel med rubriken "Ingen tror på Sibbos planer". I en rättelse i dagens tidning skriver Hufvudstadsbladet att det var Myllyniemi som ifrågasatte realismen i Sibboplanen med anledning av att "businessmodellen" är allt för avvikande. Hbl tillägger att man i Esbo och Kyrklätt har planerat enligt Sibbomodellen. Därtill försvaras Sibbos planer i dagens ledare, som getts rubriken "Sibbomodellen inte omöjlig". Ledaren hävdar även att utredningsman Pekka Myllyniemi missbrukar huvudstadsregionens namn. I dagens Hbl ingår även ett ledarstick med rubriken "Språkmur à la Kiviniemi" (c), där Björn Månsson kritiserar den nyinflyttade Helsingforsbon och centerpartistiska riksdagsmannen och stadsfullmäktigeledamoten Mari Kiviniemi för att liksom många andra i tvisten mellan Helsingfors och Sibbo strunta i det som en gång varit hennes ideologi:

Hon marknadsför som sin åsikt att "en språkmur" hindrat Helsingfors "normala tillväxt" österut. Finskösterbottningen Kiviniemi är kanske saligen omedveten om att om "språkmurar" genom historien hade hindrat Helsingfors expansion så skulle staden aldrig ha kunnat expandera västerut eller norrut heller.

På annan plats i tidningen citeras Kiviniemi: "I världen finns knappast en annan metropol som hittills kunnat växa åt bara två håll. I söder finns havet och i öster en politisk och språklig mur som hinder för normal tillväxt."

Bloggdagbok

Talet om en språkmur är både osakligt och kränkande, men Kiviniemi har även fel när det gäller riktningarna för stadsbebyggelsens utveckling. Helsingforsregionens är inte alls i obalans på det sättet som Helsingfors lokalpolitiker och utredningsman Myllyniemi hävdar.

Enligt Yle kräver Mari Kiviniemi att området i Sibbo snabbt ansluts till Helsingfors: "Keskusta tukee voimakkaasti Helsingin aikeita käyttää Sipoossa sijaitsevia alueita asuntorakentamiseen." Uttalandet är intressant med tanke på att justitiekansler Paavo Nikula satt munkavel på Centerns ordförande, statsminister Matti Vanhanen.

Jag undrade om Kiviniemi passat på att ta rollen som Centerns talesman, när ordförande av förekommen anledning inte kan yttra sig, men till Yle säger den centerpartistiska riksdagsmannen Antti Kaikkonen att Centern inte är enig :

"Kentällä on paljon kriittisyyttä ja moni katsoo asiaa myös Sipoon ja kuntien itsemääräämisoikeuden näkökulmasta. Minun tietojeni mukaan keskustalla ei ole puoluepäätöksiä Sipoon-asiansa."

I Helsingfors, som utgör en valkrets i sig, är det lätt att inta ett enögt perspektiv på Sibbofrågan.

3.12.2006 Scoop?

Att man har fastnad för ett bestämt perspektiv betyder inte nödvändigtvis att man är partisk. Däremot förväntar man sig att en utredningsman skulle sträva efter objektivitet. Även skenbar objektivitet kan ge en utredning trovärdighet. Alltför ensidig argumentering motverkar däremot sitt syfte. Det är häpnadsväckande att Myllyniemi i sin rapport ställvis sänker sig till en rent propagandistisk nivå. Förklaringen torde vara att Myllyniemi på grund av tidsbrist tagit emot hjälp från den ena parten i tvisten. Mitt blogginslag "Misstänkar om jäv" (1.12.06) innehöll avslöjanden som jag misstänkar vara ett scoop. Jag har hittat flera likheter i Myllyniemis rapport och Helsingfors stadsstyrelsens utlåtande.

Kanske har Myllyniemi själv bara valt att citera valda bitar från stadsstyrelsens utlåtande. Om han har gjort sig skyldig till brott mot upphovsrätten, torde Helsingfors inte stämma honom. Genom att utan referenser citera den ena partens utlåtande förlorar utredningen inte bara sin objektivitet, utan även sin trovärdighet. Jag fortsätter för min del att citera både Myllyniemi och stadsstyrelsens. I Myllyniemis rapport heter det:

"Pääkaupunkiseudulla on ainutkertaiset ominaisuutensa suhteessa Euroopan ja maailman muihin pääkaupunkiseutuihin sekä muuhun Suomeen. Pääkaupunkiseutu voidaan nähdä historiallisen kehityksen seurauksena maantieteellisesti ja toiminnallisesti Helsingin keskustan ympärille kehittyvänä yhtenäisenä ja toiminnallisesti johdonmukaisesti jäsenytyneenä kaupunkialueena. Pääkaupunkiseudun kunnilla on ollut tiivis yhteistoiminta mm. joukkoliikenteen ja jätehuollon osalta."

I stadsstyrelsens utlåtande står det:

"Helsingin pääkaupunkiseudulla on erityispiirteitä suhteessa Euroopan ja maailman muihin pääkaupunkiseutuihin sekä muuhun Suomeen. Pääkaupunkiseutu voidaan nähdä historiallisen kehityksen seurauksena maantieteellisesti ja toiminnallisesti Helsingin keskustan ympärille kehittyvänä yhtenäisenä ja toiminnallisesti johdonmukaisesti jäsenytyneenä kaupunkialueena. Pääkaupunkiseudun kunnilla on ollut tiivis yhteistoiminta mm. joukkoliikenteen ja jätehuollon osalta."

Stadsstyrelsens version av texten ser ut att vara en förbättrad version. Det torde inte finnas något skäl att byta ut "ainutkertaiset ominaisuutensa" mot "erityispiirteitä".

I så väl Myllyniemis rapport som i stadsstyrelsens utlåtande heter det att "koko seudun elinkeinoelämän kehittämisen kannalta ulkomaankaupan pääsataman ja metron antamia Suomen oloissa poikkeuksellisia edellytyksiä voitaisiin hyödyntää täysipainoisesti."

Att Helsingfors samtidigt förespråkar byggande av småhus och östmetron, fastän metron torde förutsätta höghusbebyggelse, torde bero på att kommunminister Hannes Manninen och speciellt statsminister Matti Vanhanen har betonat behovet av egnahemshus.

Även statsminister Matti Vanhanen har nu läst Myllyniemis rapport. Trots varningarna från justitiekanslern kommenterar han rapporten på sin blogg igår:

"Luin yöllä paluumatkalla Turkista selvitysmies Pekka Myllyniemen esitystä osien liittämisestä Vantaasta ja Sipoosta Helsinkiin. Myllyniemi esittää huomattavasti suppeampaa aluetta kuin Helsinki aikanaan anoi ja keskittyi enemmän yhdyskuntarakentamiseen soveltuviin alueisiin. Alkuperäisessä esityksessä oli jostain syystä laaja saaristo ja asuttuja kyläalueita, joihin oli vaikea kuvitella uusia asuinalueita."

Vanhanen noterar att "Sipoo ei ole juurikaan halunnut ottaa osansa Helsingin seudun väestönkasvusta." Därtill skriver han bl a att "Harkimon-Ekströmin mallia voidaan hyvin soveltaa ei vain Sipoossa vaan muuallakin", men han kritiserar en kalkylering i Harkimos och Ekströms modell på basen av Myllyniemis rapport. Vanhanen upprepar även behovet av småhus:

"Kaavoitustarpeen suuntakin on selvä. Myllyniemen kokoaamat tilastot kertovat, että Uudenmaan liiton alueella (Helsinki mm kuuluu siihen) erillispientalojen osuus on vain 22 procent asuntokannasta. Tiedetään tasan tarkkaan se, että se on kaukana kuntalaisten odotuksista."

5.12.2006 Bevismaterial

Kommunindelningsutredaren Pekka Myllyniemi har i sin rapport kommit fram till att Östra Nylands förbund bör sammanslås med Nylands förbund. Det kunde vara en bra idé. Dess värre torde

Myllyniemi inte ha hunnit utreda frågan under de två månader som han hade på sig för sin utredning, men det behövde han inte heller. Redan 2003 torde han ha haft sin uppfattning klar. I Nylands landskapsstyrelses utlåtande "Lausunto seutukuntajaon tarkistuksesta sisäasiainministeriölle 184/01.03.2003" kan man läsa följande:

"Pekka Myllyniemi ehdotti, että lausunnon viimeistä lausetta terävöitetään: Maakuntahallituksen mielestä sisäasiainministeriön on pikaisesti selvitettävä maakuntien yhdistämistä ja Sipoon siirtämistä Helsingin seutukuntaan ...".

"Jussi Pajunen ... kannatti Pekka Myllyniemen ehdotusta."

Då Pekka Myllyniemi utnämndes till kommunindelingsutredare kritiserades utnämningen emedan Myllyniemi i egenskap av medlem i Nylands landskapsstyrelse ansågs vara jävig. Myllyniemi försvarade sitt påstådda oberoende med att han i egenskap av styrelsemedlem inte i offentligheten tagit ställning i frågor som berör Sibbo. Styrelsemöten är till skillnad från fullmäktigemöten inte offentliga, men styrelsens utlåtanden är naturligtvis offentliga, liksom utlåtandet ovan.

6.12.2006 Avtackningar

I går på eftermiddagen spred sig ryktet om min blogg till riksdagen, landskapsförbund, nyhetsbyråer och medier. Jag har inte haft tillgång till bloggans besöksinformation, men många besökare tog sig in via omvägar där de lämnade efter sig spår. Några nyheter om en partisk spökskrivare bakom Myllyniemis rapport har ändå inte förmedlats av vare sig pressen eller etermedierna. Tystnaden är nästan spöklig. Visserligen är mitt scoop kanske en liten nyhet jämfört med nyheten att en "kylig och grym" minister "bara ville ha sex" eller att "Seabuckthornberry", alias Susans profil, tagits bort från ett webbgalleri, men det anses allmänt vara mediernas uppgift att förmedla relevant information till medborgarna och väljarna. Kanske vill man göra välgrundade avslöjanden själva eller så är det självständighetsbalen som står i vägen.

Det kan väl ändå inte vara så att medierna saknar resurser att läsa igenom svenskspråkigt material? Det egentliga heta materialet är ju dessutom finska citat. Publicitet är i och för sig inte det viktigaste. Det viktiga är att bevisen på Pekka Myllyniemis partiskhet håller i högsta förvaltningsdomstolen. Det kunde dock vara bra att fallet Sibbo definitivt avgörs innan förhandlingarna om ett regeringsprogram där Sibbofrågan ingår, kommit allt för långt.

Sibbo kommun har alltså redan lämnat in ett besvär angående utnämmandet av Myllyniemi till kommunindelingsutredare. Med besväret bifogades en utredning om utredningsmannens tidigare ställningstaganden i egenskap av fullmäktige medlem för Nylands förbud. Igår publicerade jag på min blogg bevismaterial, som lyfter fram Myllyniemis ställningstaganden i egenskap av medlem i Nylands landskapsstyrelse.

Ledaren i dagens Helsingin Uutiset har rubriken "Välitysmies aukaisi portit". Ledarskribenten skriver att "Lähinnä kielipoliittista syistä nousut vastustus ei ole tässä mittakaavassa riittävä peruste hankkeen jarruttamiselle." Vidare hävdas det att en andlig mur har fallit och att "Siitä pitää kiittää niitä, jotka uskalsivat murta poliittiset lukot asian ympäri." Följande personer får i nedan nämnd ordning ledarskribentens tack: [Hannes] Manninen, Eero Heinäluoma, Matti Vanhanen, Jussi Pajunen, Jan Vapaavuori, Rakel Hiltunen, Tapani Mäkinen, Markku J. Jääskeläinen, Otto Lehtipuu och Timo Juurikkala. En bakgrundskraft som Helsingin Uutiset inte nämner, men som även förtjänar att uppmärksammas, är Pekka Korpinen.

8.12.2006 Även förslagsdelen innehåller plagiat

I dagens Borgåblad ingår en artikel med rubriken "Myllyniemi kopierade Helsingfors Sibboutlåtande?" Även Helsingin Sanomat uppmärksammar den aktuella nyheten. "Oliko sisäministeriön asettama selvitysmies Pekka Myllyniemi puolueeton vai Helsinkiin päin kallellaan esittäessään Sipoon osien liittämistä Helsinkiin?", frågar Matti Huhta. Helsingin Sanomat har frågat Pekka Myllyniemi själv om förklaringen till likheterna mellan Myllyniemis rapport och Helsingfors utlåtande. Myllyniemis, som till Yle svarat att han skrivit texten själv, ger följande svar till Helsingin Sanomat:

"Selvitystä aloittaessani kysyin Helsingin kaupunginjohtajalta Jussi Pajuselta ja hallintojohtajalta Eila Ratasvuorelta, että kai teillä on jotain perusteluja kaupunginvaltuuston päätökseen, kun niitä kesäkuussa asiasta päätettäessä ei paljontaan ollut. Sain yksityiskohtaiset perustelut käyttööni jo siis paljon ennen kuin ne marraskuussa esiteltiin kaupunginhallitukselle ja valtuustolle."

Myllyniemi beklagar att han inte angav den ursprungliga källan. Han tillägger dock att "Tärkeintä on kuitenkin se, että ehdotus-osassa teksti on omaa ja se myös poikkeaa oleellisesti Helsingin esityksestä". Detta är dock en sanning med modifikation. Förslagsdelen utgörs av kapitel 5, "Kuntajakoselvittäjän ehdotus perusteluineen". I det nästista avsnittet, "5.4 Kuntajakoselvittäjän ehdotus" ingår följande stycke (sida 53):

"Sipoosta liitettäväksi esitetty alue on kytkettävä tehokkaalla joukkoliikennejärjestelmällä Helsingin itäosiin. Tämä edellyttää suhteellisen tehokasta maankäyttöä. Vaikka joukkoliikenne järjestetään todennäköisesti metron avulla, tämä ei edellytä rakennustavalta kerrostalomaista kaupunkia. Sipoosta liitettäväksi esitetty alue antaa historiansa ja luontonsa puolesta luontevat edellytykset sellaisen kaupunkirakenteen kehittämiseksi, jossa pääosa rakentamisesta toteutetaan kaupunkimaisina pientaloina. Rakenteen on kuitenkin samalla oltava riittävän tehokas jotta kaupunkiliikenne saadaan taloudelliseksi. Uusia innovatiivisia talotyypistöjä todennäköisesti on kehitettävä Sipoon ominaispiirteitä kunnioittaen."

Bloggdagbok

Det ovannämnda stycket är identiskt med ett stycke i Helsingfors utlåtande. Det samma gäller följande stycke:

”Helsingin nykyisen rajan läheisyydessä Lounais-Sipoossa avautuvat uudet asuntotuotannon mahdollisuudet, erityisesti kaupunkimaisen pientalorakentamisen muodossa, luovat edellytyksiä tarjonnan kasvattamiseen ja sitä kautta hintatason ja asumiskustannusten alentamiseen.”

Detta har jag redogjort för redan i inlägget ”Scoop?” (3.12.06). Följande stycke som nästan är identiskt med ett stycke i Helsingfors utlåtande ingår förutom i stycket ”3.1 Pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ongelmat” (sida 25) även i förslagsdelen (avsnitt 5.4, sida 49):

”Pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteen tasapainoisen kehittämisen kannalta on välttämätöntä avata itään uusi kasvusuunta. Kaupunkirakenteen jatkaminen itään loisi uutta kehittämispotentiaalia myös Vuosaaren satamaa hyödyntävälle elinkeinotoiminnalle sekä Helsingin nykyisin asuntovaltaisille itäisille kaupunginosille. Koko seudun kannalta tulisi entistä paremmin hyödyntää koko kaupallisiin-teollinen kehityskäytävä Vuosaaren satamasta Vantaan Aviapolikseen. Näin koko seudun elinkeinoelämän kehittämisen kannalta ulkomaankaupan pääsataman ja metron antamia Suomen oloissa poikkeuksellisia edellytyksiä voitaisiin hyödyntää täysipainoisesti.”

Jag vill även påpeka att de stycken som jag omnämmt i min blogg inte alls utgör alla stycken i Myllyniemis rapport som även återfinns i Helsingfors utlåtande. Jag har bara lyft fram de textdelar som jag funnit speciellt intressanta. Det är dessutom sannolikt att delar av Myllyniemis rapport som varken återfinns i Pajunens tal eller Helsingfors utlåtande till länsstyrelsen ändå är skrivna av Pajunen eller någon annan från Helsingfors stad, men detta är svårare att bevisa.

10.12.2006 Låtsasutredning

I Myllyniemis rapport har jag, frånsatt citerad lagtext, funnit sammanlagt tre citat där författaren angett källan. Två citat har källhänvisningar till Toivo Pihlajaniemis bok Kuntajakolaki selityksin. Den avvikande citeringstekniken och fonten tyder på att det återstående citatet med hänvisningar på sida 9 i sin helhet är kopierat. Ett kopierat citat kunde man benämna det.

Att även förslagsdelen i Myllyniemis rapport till centrala delar är plagierad har jag redan understrukit i inlägget ”Även förslagsdelen innehåller plagiat” (8.12.06). En intressant detalj som jag inte tidigare lyft fram är att rapportens författare upprepade gånger talar om ”liitettäväksi esitetty alue”. En hel sida behandlar det aktuella områdets förutsättningar för planering. Det intressanta är att texten, som är en kopia av Helsingfors utlåtande, handlar om ett 3000 hektar stort område, medan ”liitettäväksi esitetty alue” i Helsingfors utlåtande handlar om ett område på 5000 hektar. Att

Myllyniemi inte har mycket att komma med i sin behandling av det område som han vill ansluta till Helsingfors är uppenbart.

För Helsingfors ledning torde det existera endast ett alternativ för att rädda sitt eget rykte: att ta kraftigt avstånd från Myllyniemis utredning. I annat fall finns det risk för att medierna småningom sätter igång ett drev mot myglet i Helsingfors stad, Nylands förbund och statsrådet. Det är kanske fel mot en lojal kompis att offra honom som syndabock, men det finns incidenter på att utredningsmannen missuppfattat sin uppgift.

Ledaren i dagens Hufvudstadsblad, som är skriven av chefredaktör Max Arhippainen, har rubriken ”Inkonsekvens, opportunism styr centerns kommunlinje”. Arhippainen inleder sin lederskrift med följande stycke:

Den gamla nidbilden att ”Kepu pettää aina”, centern sviker alltid, är orättvis. Men i Sibbofallet sviker partiet alla sina gamla principer om kommunernas integritet och självbestämmande.

I sin välskrivna ledare berör Arhippainen inte avslöjandena om plagiat i Myllyniemis rapport. Under rubriken ”Snack i korridoren” gör dagens Hufvudstadsblad dock en sammanfattning av en insändare i Arbetarbladet:

”Otroligt, vad annat kunde man vänta sig, en låtsasutredning, rasar en rad Sibbosossar i Arbetarbladet om sossen Pekka Pekka Myllyniemis Sibboutredning. Han har ju kopierat Helsingfors åsikter rakt upp och ner.”

12.12.2006 Tomma fraser

I gårdagens blogginlägg noterade jag att kommunindelningsutredare Pekka Myllyniemi i sin rapport argumenterade för ”särskilt vägande skäl” för en annektering med begrepp som varken är etablerade eller begripliga för vanligt folk. Benämningen sammanhållningen av samhällstrukturen, eller dess finska motsvarighet ”yhdyskuntarakenteen eheyttäminen” definieras inte, men Myllyniemi definierar faktiskt begreppet ”alueellinen eheys” genom att citera Toivo Pihlajaniemis bok Kuntajakolaki selityksin. Ett annat centralt begrepp i rapporten är balanserad utveckling. Myllyniemi skriver:

”Helsingin ja pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen tasapainoinen kehitys on välttämätöntä alueen ja koko maan kehityksen kannalta. Näin ollen tärkeä yleinen etu vaatii kunnan osaliitoksen toteuttamista.”

Detta är ett prov på undermålig logik. Skenbart har vi här en premis (balanserad utveckling är nödvändig) och en slutsats (det allmänna intresset kräver en annektering). Myllyniemi argumenterar dock inte som en forskare, utan använder sig av ett retoriskt knep som är vanligt i politiska tal. Han formulerar i det aktuella exemplet först ett antagande som allmänt kan omfattas. Därefter drar han en slutsats som inte alls följer logiskt ur antagandet.

Det är klart att samhällsstrukturens utveckling är av stor betydelse, men vad är balanserad utveckling? Borde man kanske snarare sträva efter en utveckling mot balanserad samhällsstruktur än "balanserad utveckling av samhällsstrukturen"? För att samhällsstrukturen är i obalans argumenterar Myllyniemi med en karta som han fått av Helsingfors stad (här anger han faktiskt kartans ursprung). Genom att svänga på kartan, så som jag gjort i mitt inlägg Perspektiv (2.12.06), ser dock den påstådda snedvridningen ut att vara i motsatt riktning. För att utvecklingen är snedvriden argumenterar Myllyniemi genom att plagiera Jussi Pajunen och hävda att Sibbo "on ... estänyt fyysistä ja toiminnallista kehitystä Helsingin ja Sipoon rajalla".

Någon (land)gräns mellan Sibbo och Helsingfors existerar inte ens. Kan man verkligen slå fast att det finns "särskilt vägande skäl" för en annektering, utan att utgå från några objektiva fakta eller ha gjort någon riktig utredning att grunda sig på? Hur har Myllyniemi bedömt balansen i utvecklingen eller samhällsstrukturen? Något som skulle likna en metodologi har jag inte hittat i rapporten. Myllyniemis rapport definierar varken metodiken eller begreppen. Argumenten är tomma fraser.

13.12.2006 Domstolsbehandlingen får vänta

"Ministrar stod bakom Helsingfors östexpansion" är rubriken bakom en artikel i dagens Hufvudstadsblad. Nyheten är inte helt ny, men bluffen som artikeln avslöjar har tidigare, vad jag vet, endast behandlats i en insändare. Bluffen var att Vanda stadsstyrelsemedlemmar på resa i Köpenhamn av styrelseordförande Tapani Mäkinen (saml.) informerades om att även Sfp-ministern Jan-Erik Enestam stod bakom en annektering. Det nya som Hufvudstadsbladet kommer med är att "ledande ministrar" inte bara stödde annekteringen, utan även ville ha ett snabbt beslut. Mäkinen, som förutom stadsstyrelseordförande är ordförande för Nylands förbunds landskapsstyrelse där även Pekka Myllyniemi (Sdp) är medlem, sade enligt Hbl vid fullmäktigemötet i Vanda i måndags följande:

"Dessutom är det så att de ledande ministrarna med statsministern och finansministern i spetsen uppmanade politikerna i Helsingfors att agera snabbt. De ville ha ett beslut före midsommaren så att statsrådet skulle kunna behandla inkorporeringsansökan före riksdagsvalet."

Stämmer påståendet är ministrarna åtminstone medskyldiga till att Helsingfors stadsfullmäktige gjorde sitt beslut i annekteringsfrågan i brådska ordning, vilket torde visa sig ha varit mot lagen. Jag har ställt mig frågan varför kommunminister Hannes Manninen för Helsingfors skull riskerat sitt ryckte genom att utse en utredningsman som fick en totalt orealistisk kort tid på sig att göra en utredning. Utredningen var dömd från början att bli en låtsasutredning. Den visade sig bli en pinsam katastrof med plagiat av bl a Jussi Pajunens tal, Helsingfors stadsstyrels utlåtande,

OECD:s rapport och GNU FDL-licensierade Wikipedia. I ljuset av Tapani Mäkinens uttalande ser det ut som om Manninen ville rätta till sitt och kollegernas eget misstag. Härvan växer.

18.12.2006 Helsingforspolitikerna sätter blodet i omlopp

Idag har jag idkat roskisdynkning. I soptunnnan fann jag Laura Kolbes debattartikel "Miksi Sipoon alueliitos pane veret kiertämään?" i Helsingin Sanomat den 14 december. I fallet Sibbo är det nog ingen som fått mig att koka så mycket som Kolbe. Jag har tidigare behandlat Kolbes tal vid stadsfullmäktigemötet den 21 juni i blogginlägget "Diskussionsprotokoll" (4.11.06) och hennes problematiska dubbelroll som politiker och historiker i inläggen "Historien som legitimerande myt" (2.9.06), "Allt handlar om Helsingfors stads ekonomi" (4.10.06) och "City-Centern" (3.8.06).

Efter avslöjandena om omfattande plagiat i utredningsmannens rapport känns det inte så meningsfullt att argumentera mot påståenden som Kolbe kom med redan i juni. Jag har på denna blogg försökt hålla mig till sak och inte gå till personangrepp, inte ens då blodet stigit till huvudet. Ändå vill jag påpeka att professor Kolbes akademiska trovärdighet inte precis ökar av att hon uttrycker sina historiska insikter i politisk retorik blandat med ogrundade påståenden och förtal. Fastän Kolbe i sin debattartikel inte kommer med någonting essentiellt nytt kan jag inte låta bli att granska några av hennes påståenden.

Att en historiker försöker ge historiska perspektiv på politiska frågor har jag i sig ingenting att invända mot. Historia varken bör eller kan helt skiljas från politik. Själv uppfattar jag professor Matti Klings deltagande i EU-debatten på 1990-talet som synnerligen värdefull. Min doktorsavhandling "Stora och små europeiska historier" handlar i själva verket till stor del om Klings bidrag till diskussionen om Finlands roll i Europa. I min avhandling intar jag visserligen den lilla sibbobons perspektiv, men trots en viss satirisk underton ger jag Klinge min uppskattning och mitt erkännande. Politiken behöver historiska perspektiv och då scenen förändras behöver vi historikernas hjälp att finna vår identitet.

I sitt anförande vid stadsfullmäktigemötet den 21 juni lyfte ledamot Kolbe fram Centerns och kommunminister Hannes Manninens roll i projektet att ansluta sydvästra Sibbo till Helsingfors. Efter vad som hänt sedan dess borde Centern förstå att hålla en låg profil i Sibbofrågan. Centerns agerande står i uppenbar konflikt med Centern linje. Utredningsmannen som minister Manninen utnämnde visade sig ha författat en rapport som till största delen är ett rent plagiat. Det förslag som Kolbe tillsammans med andra fullmäktigeledamöter så euforiskt förespråkade i juni visade sig vara ett sällsynt fräckt förslag, men samtidigt ett fatalt hastverk. Mediellobbningen för Helsingfors anspråk på sydvästra Sibbo har resulterat i ett rent språkshets. Ändå ställer Laura Kolbe upp för huvudstadens annekteringsplaner med en propagandistisk debattartikel där hon generaliserar och beskyller "anhängarna av Sibbo"

Bloggdagbok

för att vara intoleranta rasister. Och hon föreslår "Sibborörelsen" (Sipoo-liike) emotionella energi kommer från stadsfientlighet. Visst är det märkligt att höra en centerpolitiker beskylla landsortsbor och den kommunala självstyrelsens försvarare för stadsfientlighet.

I sin debattartikel skriver Kolbe att "Kaupunkialueet muodostavat uusia voimakenttiä kansallisvaltioiden rinalle." Jo, det har man ju kunnat lägga märke till det senaste halvåret. Enligt Kolbe har storstadsregionerna tagit över "superstaternas roll". Globaliseringen har förändrat städernas, landskapens och landsbygdens roll. Syftet med att nämna denna trend torde vara att framställa motståndet som förlegat och reaktionärt. I juni knöt Kolbe denna utveckling till Berlinmurens fall. Då hävdade hon även att "alueiden ja niihin sitoutuneiden identiteettien merkitys on korostunut". Detta förefaller Kolbe se som någonting så väl välkommet som ofrånkomligt. Det märkliga är att Kolbe lika väl vill stärka Helsingforsregionen för den nationella framgångens skull. Åtminstone argumenterar hon, liksom andra Helsingforspolitiker, för Helsingfors rätt utgående från nationens bästa. I själva verket är det Sibbo-läget som här representerar ett tidsenligt regionalt tänkande. "Sibborörelsen", om det nu överhuvudtaget existerar någon enhetlig "Sibbo-rörelse", vill inte minst slå vakt om just den regionala självstyrelsen och identiteten.

För oss som försvarat Sibbo betyder Sibbo olika saker. Om vi upplever ett hot, så upplever vi det på olika sätt. Det finns nog inga för alla Sibbobor och dess "anhängare" gemensamma rurala värden som sätter blodet i omlopp. Vad som får mig att bli förbannad är förljugenheten, myglet, fräckheten och arrogansen som Helsingforspolitikerna uppvisat i fallet Sibbo. Hade politikerna skött Sibbo-frågan på ett anständigt sätt, hade jag kanske omnämnt Sibbo i en eller ett par blogginlägg. Nu har det snart blivit ett par hundra inlägg! Men Sibbo kan, när slaget är avgjort, kanske tacka Kolbe och hennes kolleger för att de provocerade fram starka känslor och blåste liv i kampglöden hos Sibbos försvarare.

26.12.2006 Pirathandel

I Helsingin Sanomat den 8 december förklarade kommunindelningsutredare Pekka Myllyniemi hur det kom sig att en stor del av texten i hans rapport är identisk eller nära på identisk med Helsingfors utlåtande, som hade offentliggjorts ett par veckor innan Myllyniemis rapport offentliggjordes:

"Selvitystä aloittaessani kysyin Helsingin kaupunginjohtajalta Jussi Pajuselta ja hallintojohtajalta Eila Ratasvuorelta, että kai teillä on jotain perusteluja kaupunginvaltuuston päätökseen, kun niitä kesäkuussa asiasta päätettäessä ei paljonkaan ollut. Sain yksityiskohtaiset perustelut käyttööni jo siis paljon ennen kuin ne marraskuussa esiteltiin kaupunginhallitukselle ja valtuustolle."

Det är märkligt att Myllyniemi, som borde ha läst Helsingfors utlåtande, inte i högre grad bearbetade det material som han fick från Helsingfors stadskontor. Jussi Pajunen torde dock inte anmäla

Myllyniemi för stöld av hans text. Dess värre har Myllyniemi inte bara infogat text som författats av Helsingfors stadskontor, utan även plagierat andra källor, vilket jag redogjort för i blogginlägget "Fatalt missförstånd" (9.12.06). Hela fem sidor av kapitel 2 är utan citationsmarkeringar eller källhänvisningar, kopierade från Wikipedia.

I princip får man kopiera text från webbencyklopedin Wikipedia, men då måste man följa vissa villkor, som definieras i GNU Free Documentation License (GFDL). Liksom open source-programmet Linux får dokument som licensierats under GNU även säljas fritt. De centrala villkoren i GFDL är att källan uppges och att dokumentet som innehåller text som licensierats under GFDL i sin tur licensieras under samma villkor. De som författat texterna i Wikipedia har inte gett bort sin upphovsrätt åt Wikimedia Foundation, men de har godkänt att vem som helst som följer villkoren i GFDL får kopiera och modifiera deras text. I sin rapport följer Myllyniemi naturligtvis inte villkoren för kopiering av Wikipedia. Därmed har han kränkt textförfattarnas upphovsrätt. Det hela kompliceras ytterligare av att Inrikesministeriet säljer rapporten för 25 € + moms. Enligt min bedömning gör ministeriet sig skyldigt till en form av pirathandel. Jag har dock inte ännu polisanmält vare sig Inrikesministeriet eller Myllyniemi, för även en tredje part kan vara skyldig.

Som jag noterat tidigare har Myllyniemi inte növärdigtvis varit medveten om att han olovligt kopierat Wikipedia eller att han överhuvudtaget kopierat text från nätet. Istället torde Myllyniemi ha fått texten som kopierats från Wikipedia med texten som författats av Helsingfors stadskontor. Om detta vittnar de talrika länkmarkeringarna som finns kvar i texten. I Wikipedia markeras länkar endast med blå fontfärg, men då man kopierar texten till ett Word-dokument tillfogas lätt understreckningar. Även understreckningarna finns med i Myllyniemis rapport. Det är svårt att föreställa sig att Myllyniemi inte skulle ha plockat bort länkmarkeringarna om han själv hade kopierat texten från webben.

Texterna i Wikipedia genomgår en fortgående modifiering. Därför är det möjligt att sluta sig till att texten i Myllyniemis rapport har kopierats från Internet mellan den 26 oktober och den 4 november. Visserligen innehåller texten några ändringar som sammanfaller med ändringar som senare gjorts i Wikipedia, men det kan förklaras på annat sätt. Att "olemassaolevia" ersatts med "olemassa olevia" kan bero på att rapporten genomgått stavningskontroll. I Wikipedia nämns Mänstsälä och Borgnäs bland kranskommunerna först från och med den 25 november, men att Helsingfors stadskontor eller Myllyniemi själv har tillagt dessa kommuner i rapporten visar det faktum att namnen på dessa kommuner inte är understreckade och att de i rapporten har intagit sin rätta plats enligt alfabetisk ordning, vilket de den 26 december ännu inte gjort i Wikipedia.

28.12.06 Ilaskivis gräns

Till de många märkligheterna i fallet Sibbo hör Helsingfors förslag till nya gränser, som stadsfullmäktige upprepade den 29 november. Förslaget att ansluta Ingmans mejeri, Sibbesborg och Simalö till Helsingfors var oerhört oförskämt, men även dumt, emedan man härigenom provocerade fram ett kompakt motstånd. I blogginlägget "Den som gapar efter för mycket..." (26.8.06) föreslog jag att man uppmuntrats att ansöka om att få inkorporera ett orealistiskt stort område av kommunminister Hannes Manninen eller statsminister Matti Vanhanen, för att stadsrådet skulle kunna visa sin barmhärtighet mot Sibbo och föreslå ett mindre område istället för det av Helsingfors föreslagna området.

För denna teori talade den omständighet att de av Helsingfors stadskontor ritade gränserna såg ut som ett hastverk. I september framkom det dock att Helsingfors redan i våras hade hotat med att ansöka om att få inkorporera ett område som sträckte sig ända fram till Sibboviken, ifall Sibbo inte frivilligt avstod från ett mindre område (se "Barbarer eller klåpare?" 19.9.06, "Skenbar utpressning" 15.9.06; HS 14.9 och HS 19.9.).

I oktober kom utlåtandet från Nylands lantmäteribrå, som bekräftade att Helsingfors förslag inte bara var ett hastverk, utan även ett sällsynt klantigt sådant (se "Utlåtande" 7.10.06.).

Månne lantmäteribrå någonsin tidigare har behövt ge ett utlåtande om ett lika dåligt förberett förslag till gränsjusteringar?

Speciellt pinsamt blev det för Helsingfors då Helsingin Sanomat den 15 november publicerade flygfotografier som visade hur de av Helsingfors föreslagna gränserna går rakt igenom fastigheter och byggnader. Det mest genanta var kanske ändå att de av Helsingfors dragna gränserna tog slut i den yttre skärgården. Man hade inte försett sig med en karta där hela havsgränsen hade rymts med.

Vad gör man om man bara har timmar på sig att komma med ett gränsförslag? Jo, man tar fram linjalen och utnyttjar naturliga gränser. Att Helsingfors i sitt förslag drog gränsen så att såväl Sibbesborg och Ingmans fabrik oavsiktligt skulle hamna på Helsingfors sida av gränsen berodde på att man, på grund av tidsbrist, var tvungen att rita gränsen längs Sibbo å. Gränsen i norr måste man dra med linjal och därmed tar den föreslagna gränsen inte hänsyn till några by- eller fastighetsgränser.

I skärgården lyckades man dock bluffa. Här ser gränsen ut att vara omsorgsfullt utritad, vilket förbryllade, emedan man omätligt fräckt hade sett till att skärgårdens centrum Simalö, där jag råkar ha mitt barndomshem, hamnade på Helsingfors sida om gränsen. Ironiskt nog hade man däremot bemödat sig om att lämna de små öarna Rågholmen och Ryssholmen på Sibbosida av den föreslagna gränsen.

Gränsen i den inre skärgården är inte speciellt väl ritad, men lantmäteriverket noterar i sitt utlåtande att gränsen i området mellan

Sibboviken och södra sidan av Simalö på Helsingfors stads karta tydligt strävar efter att följa befintliga bygränser.

De relativt omsorgsfullt ritade gränserna i den inre skärgården gav Helsingfors förslag ett intryck av att inte vara helt amatörmässigt eller godtyckligt. Om man även här hade använt sig av linjalen, hade intrycket av ett hastverk varit allt för iögonfallande. Kommunindelningsutredare Pekka Myllyniemis rapport ger svaret på varför man ritat gränserna som man gjort i området mellan Sibboviken och Simalö.

Det fanns nämligen ett färdigt förslag till gränsdragning: Raimo Ilaskivis opublicerade förslag från 1989.

Att Helsingfors använt sig av linjalen, Sibbo å, Sibboviken och Ilaskivis förslag från 1989 betyder att Helsingfors på några timmar kunde ha plockat fram sitt förslag. Sannolikt är att gränserna även ritades ut i hast. Detta i sin tur visar att Helsingfors inte alls seriöst var ute efter området på 5000 hektar, utan hela tiden planerade att inkorporera ett område på 3000 hektar, det vill säga ett område som motsvarar den av Myllyniemi föreslagna "kompromissen". Varför Helsingfors ledning så plötsligt fick för sig att komma med det oförberedda förslaget på 50 kvadratkilometer är en intressant fråga.

Dessvärre torde allt för många högt uppsatta politiker vara inblandade i historien för att medierna skulle våga snoka reda på svaret.

29.12.06 Ilaskivis förslag som rättesnöre

I Helsingin Sanomat den 10 augusti ingick en artikel med rubriken "Kuka piirsi Helsingin uudet rajat?" Här säger Pekka Korpinen att "Rajat on huolella ja asiantuntemuksella katsottu" och tillägger att "Täytyyhän Helsingin naapurikuntien alueet tuntea." Korpinen säger även att "samansuuntaisena alue esiintyi jo yliopimestari Raimo Ilaskivien raportin salaisessa liitteessä vuodelta 1989."

I samma artikel säger Jussi Pajunen att gränserna ritats i stadsplaneringskontoret under Tuomas Rajajärvis ledning. Rajajärvi säger själv att man skall fråga Pajunen om vem som ritat gränserna, för "så har man kommit överens". Helsingin Sanomat drar sina egna slutsatser:

Tiettävästi virasto laati useampia vaihtoehtoisia karttapohjia Sipoolta anottavaksi alueeksi. Näistä Helsingin keskusjohto valitsi suurimman.

Ilaskivis förslag till område var dock något större än det som Helsingfors föreslog den 21 juni. En större del av Sibbo storskog ingår, men istället är gränsen i öster inte dragen ända fram till Sibboviken och Sibbo å. I sin rapport säger utredningsman Pekka Myllyniemi om Ilaskivis förslag:

"Litosalueen raja olisi piirretty siten, että Söderkulla, Sipoonlahti ja Sibbesborgin mäki olisivat pysyneet osana Sipoota. Esityksen mukaan myös Sipoon suurin yksittäinen teollisuuslaitos Sipoonjokilaaksossa olisi pysynyt Sipoon kunnan osana. Esitys oli tehty

siten, että Sipoo olisi säilynyt merenrantakaupunkina perinteittänsä mukaisesti.”

Myllyniemi säger att gränsjusteringen skulle bygga på frivillighet: Helsingfors skulle byta Nedre Dickursby norr om Ring III mot Västersundom, liksom det även hette i våras. Även för Sibbos del var det tydligen frivillighet som gällde: ”Tällä järjestelyllä ... ehkä vältetään suomenkielisten voimakas muuttopaine Sipooseen.” Med andra ord skulle man med gränsjusteringen ”voitaneen turvata myös Sipoon säilyminen ruotsinkielisenä.” Ilaskivi hade nog missberäknat sibbobornas inställning till finskspråkig inflyttning. För övrigt uppger Myllyniemi att man hade beräknat att av de 1500 invånare som bodde på det föreslagna området kanske 1000 var svenskspråkiga.

Det är möjligt att någon Sfp-politiker någon gång inte entydigt tagit avstånd från en gränsförskjutning som skulle trygga Sfp:s ställning i kommunen ett tag framåt. Idag har Sibbo dock finskspråkig majoritet och lokalpolitiker från andra partier än Sfp skulle på inga villkor gå med på att frivilligt offra Sibbos bästa skattebetalare och kanske sin egen politiska plattform för att garantera att Sfp är det största partiet i Sibbo även om tio år. Männe inte klappjakten i somras på Sibbo kommunstyrelseordförande Christel Liljeström åtminstone delvis byggde på att en del Sibbopolitiker misstänkte att Liljeström i hemlighet gett lillfingret åt Helsingfors. Männe inte stadsdirektör Jussi Pajunen och stadsstyrelseordförande Jan Vapaavuori i våras på sina hemliga träffar med Liljeström och kommundirektör Markku Luoma åtminstone till en början föreslog liknade argument som Ilaskivi gjorde 1989. Därför är det synnerligen osakligt, fräckt och inkonsekvent att beskylla Svenska folkpartiet för att bedriva språkpolitik i fallet Sibbo samtidigt som man kritiserar Sibbos ledning för förhandlingsovilja. (Se Framprovocerad ”förhandlingsovilja”. 20.9.2006.)

Naturligtvis tar Svenska folkpartiet de språkliga faktorerna i beaktande även i Sibbofrågan. Många finlandssvenska hjärtan klappar varmt för Sibbo, som trots närheten till Helsingfors med dess ”kultursvenskhet” traditionellt har representerat en rural sida av finlandssvenskheten. För Sfp, som representerar en utsatt minoritet, är dock inte bara språket, utan även lagligheten och den kommunala självstyrelsen viktiga principer. Därför borde ingen ha förväntat sig att Sfp:s lokalpolitiker i Helsingfors, för stadens tvivelaktiga ekonomiska intressens skull, skulle ha gått emot partiets linje i Sibbofrågan. I medierna har man, ofta medvetet, blandat ihop Sibbos traditionella politik, som åtminstone delvis varit språkpolitiskt betingad, med Sibbos och Sfp:s linje i fallet Sibbo.

Överborgmästare Jussi Pajunen har i sin attack mot Sibbo i hög grad tagit inspiration från Ilaskivis tidigare inte offentliggjorda förslag.

Helsingfors dåligt förberedda förslag visar dock att Pajunen hade tänkt nöja sig med ett mindre område, där Helsingfors markegendomar finns. När det blev bråttom att rita ut ett förslag till gränser kom Ilaskivis gränsförslag lika väl till användning. (Se Ilaskivis gräns. 28.12.2006.)

Kanske var det tänkt att Ilaskivis förslag bara skulle presenteras i stora drag i Myllyniemis rapport. Myllyniemi skriver nämligen att ”Kartta on tässä raportissa esitetty vain pääpiirteisenä piirroksena kartassa 7, koska selvitys ei johtanut käytännön toimiin.”

I verkligheten är gränsen på ”karta 7” mycket detaljerad. Detta gäller så väl havsgränsen, som sammanfaller med Helsingfors förslag från den 21 juni, som landsgränsen, som avviker från Helsingfors förslag och förefaller följa fastighetsgränserna. Om den detaljerade gränsen inte härstammar från Ilaskivis förslag, utgör den istället ett alternativt gränsförslag från i år. Då kan man fråga sig varför den nuvarande Helsingforsledningen, till skillnad från Ilaskivi, när det gällde beslöt att föreslå att även Sibboviken, Sibbesborg, ådalen med Ingmans mejeri skulle tillfalla Helsingfors.

I Myllyniemis rapport finns nog flera alternativa gränsförslag. De flesta av dem representerar förslag på hur Helsingfors skulle kunna annektera ett så stort område som möjligt utan att överskrida gränsen på 5 procent av Sibbos invånare. Männe inte Helsingfors stadsplaneringskontor snarare själv skisserat dessa än gränserna som ”i stora drag” skall representera Ilaskivis förslag?

Ett av dessa förslag finns i Myllyniemis rapport med på båda kartorna med Myllyniemis slutliga förslag. Är syftet med jämförelsen att bevisa att det finns ”särskilt vägande skäl” att överstiga gränsen på 5 procent, eftersom det mindre området är för litet för att trygga ”sammanhållningen av samhällstrukturen”?

I Helsingin Sanomat ingick den 20 juni, dagen före Helsingfors stadsfullmäktiges annekteringsbeslut, en artikel med rubriken ”Helsinki suunnitteli Itäsalmen kaupunginosan jo 17 vuotta sitten”. Här talas det istället för om ett område på 5 122 hektar om ett område på endast 1 500 hektar:

”Helsingillä oli pitkälle menevät luonnokset Länsi-Sipoon rakentamiseksi jo 1989. Tuolloin valmistui ylipormestari Raimo Ilaskiven (kok) johdolla tehty suunnitelma pääkaupunkiseudun rakentamismahdollisuuksista. Keskeinen osa Ilaskiven esitystä oli Helsingin, Vantaan ja Sipoon rajamaille perustettava uusi Itäsalmen kaupunginosa. Sen pinta-alaksi kaavailtiin 1 500 hehtaaria. Asukkaita olisi ollut laskutavasta riippuen noin 5 000.”

Hade Helsingfors inte varit så lyhörd mot invånarna i Nedre Dickursby och bytt ut området norr om Ring III mot hela Westerullakilen, så som man kommit överens om, så hade Helsingfors delvis kunnat förverkliga Ilaskivis vision utan att överstiga gränsen på 5 procent i Sibbo. Det hade dock förutsatt att man svikit centerministrarna och istället för egna hemshus byggt höghus.

30.12.06

Alternativa planer för Västersundom

Il min anmärkning till Helsingfors stadsstyrelse ”med anledningen av kungörelsen som Länsstyrelsen i Södra Finlands län offentliggjorde 2.10.2006 gällande Helsingfors stads krav på ett område i Sibbo” påtalar jag att ”Helsingfors planer för sydvästra Sibbo strider mot Landskapsöversikt för Nyland 2030.”

Jag kunde ha uttryckt mig tydligare, men jag är minsann ingen expert på området, så jag valda en ospecificerad formulering. Vad jag närmast syftade på var den gröna sfär och de gröna förbindelser eller ekologiska korridorer, som omfattar såväl Västersundom i Vanda (och Nyland) som Östersundom i Sibbo (och Östra-Nyland).

Angående Heli-banan, som i praktiken skulle äventyras av en metrolinje till Sibbo, var jag mera specifik. I sitt utlåtande konstaterar Helsingfors stadsstyrelse att det visst skulle finnas rum för både metro och vanlig järnväg genom Östersundom...

Påstående om att planerna strider mot landskapsöversikten avfärdar man med följande motivering:

”Helsingin nykyiset suunnitelmat eivät ole ristiriidassa Uudenmaan maakunnallisten suunnitelmien kanssa. Maakuntasuunnitelma 2030 on hyväksytty 7.12.2005 maakuntavaltuustossa. Maakuntasuunnitelma on laadittu Uudenmaan maakunnan hallinnolliselle alueelle eikä siten koske maakuntaliiton ulkopuolisia alueita esimerkiksi Sipoota.”

Även Finlands naturskyddsförbund och Nylands naturskyddsdistrikt påtalar i sin anmärkning, på mycket starkare grunder än jag, att ”Yhtenäisen ’kaupunkimaton’ jatkaminen Lounais-Sipooseen on myös ristiriidassa Uudenmaan maakuntasuunnitelman kanssa.”

Jag anser att Helsingfors stadsstyrelse i sitt utlåtande inte har tagit i beaktande anmärkningarna mot att stadens planer strider mot landskapsöversikten, eftersom planerna för Sibbo även berör Västersundom och översikten i verkligheten även berör planerna för Östersundom och Sibbo storskog.

Helsingfors planer för en ”utvidgning av tätortsområdet” till sydvästra Sibbo är även problematiska då det gäller Landskapsplanen för Nyland (Uudenmaan maakuntakaava), som fastställdes enligt landskapsfullmäktiges beslut den 14.12.2004 och med undantag av ”ett område för tätortsfunktioner i Vanda” fastställdes av miljöministeriet den 8.11.2006.

I det förslag som landskapsfullmäktige godkände i december 2004 heter det:

”I detta skede har man ansett att det är ändamålsenligt att i landskapsplanen för Nyland trygga möjligheter att förverkliga alla de alternativa strukturer som behandlas. Detta har förutsatt att en alternativ metrolinje har angetts till landskapsrådets gräns samt att ett nytt område för tätortsfunktioner som baserar sig på vardera alternativa metrolinjens har angetts från Helsingfors och Vandas gräns till Ring III. Eftersom en utvidgning av tätortsområdet från Ring III vidare österut till gränsen mot Sibbo och därifrån eventuellt över till Sibbosidan i syfte att balansera den regionala strukturen förutsätter nära samarbete mellan kommunerna i området och mera detaljerad planering, där man utreder även behoven av att trygga grönförbindelser mellan Sibbo Storskogen och strandzonen, har i landskapsplanen bibehållits den fastställda regionplanens rekreatiomsområdesreservering från Ring III österut. Till denna del är det befogat att se över landskapsplanens områ-

desreserveringsbeteckningar, om man när planeringen framskrider stannar för en effektiv kollektivtrafiklösning österut och en på denna baserade utvidgning av samhällstrukturen.”

...

I sitt utlåtande till stadsplaneringsenheten i Vanda daterat 22.09.2003 påpekar Nylands landskapsstyrelse, vars medlem Pekka Myllyniemi (sdp) är, följande:

”Vantaan maankäytön kehityskuvan lähestymistapa, johtopäätökset ja toiminnalliset linjaukset noudattavat maakunnallisia suunnitelmia niitä tarkentaen ja täsmentäen. Kehityskuvassa ei kuitenkaan ole otettu esiin mahdollista metron jatkamista Sipooseen eikä sen aiheuttamaa pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ja seudullisen keskusverkon laajenemista Kaakkois-Vantaan tuntumassa. Koska aihe on kuitenkin huomioitu yleiskaavan tavoitteet -osassa Länsimäki-Länsisalmi -alueen selvitystarpeena, on seudullisten tavoitteiden huomioon ottaminen Vantaan yleiskaavan tarkistuksessa turvattu riittävästi myös näiltä osin.”

I sitt utlåtande från i fjol om generalplanen för Vanda säger Helsingfors stadsstyrelse följande:

”Edellisessä Helsingin kaupungin lausunnossa mainittuja huomioita ja ehdotuksia Vantaan itäosan kehittämisestä Helsingin ja Sipoon rajojen välillä raideliikenteen eli metron varaan ei ole uudessa ehdotuksessa kuitenkaan otettu huomioon, vaan suunnitelmaa on ennemminkin huononnettu alueen tulevan yhdyskuntakehityksen kannalta.

Mainitut alueet Länsimäen itäpuolella on edelleenkin merkitty käytännöllisesti katsoen kokonaan luonnonsuojelu- ja virkistysalueiksi sekä arvokkaaksi maaseudun kulttuurimaisemaksi. Näitä arvoja tulisi kuitenkin punnita myös pääkaupunkiseudun johdonmukaisen kehittämisen ja asuntorakentamisen näkökulmasta. Ehkä nämä luonto- ja maisema-arvot eivät ole aivan ainutkertaisia, vaan vastaavia alueita voitaneen osoittaa kohtuullisen etäisyyden päästä muultakin Etelä-Suomesta.

...

Sipoon suunnan metrohaara on merkitty karttaan tuskin näkyvällä suuntasymbolilla eikä metrolle ole merkitty edes aluevarausta Vantaan kaupungin alueen läpi kuten Heli-radalle. Tämän ratahaaran suunnassa alue on kartassa kokonaan merkitty seudullisesti tärkeäksi

Mustavuori-Porvarinlahden virkistysalueeksi. Vantaan Länsimäen asuntoaluetta ei ole merkitty kehitettäväksi eikä eheyttäväksi esim. laajentamalla asuntoaluetta itään päin, vaikka raportin tekstissä kerrotaan alueen väestön vähenevän ja lisärakentamisen olevan tärkeää mm. palvelujen säilyttämiseksi.

Alue oli merkitty Vantaan maankäytön kehityskuvassa yhdeksi suunnitelman selvitysalueeksi. Nyt on selvitysaluemerkinnästä luovuttu, koska selvitykset katsottaneen tehdyiksi.

Yleiskaavaluonnoksen liitteessä nro 4 ”Yhteenveto alueellisista selvityksistä” todetaankin kuitenkin Länsimäen-Länsisalmen osalta mm seuraavaa:

Bloggdagbok

”Yleiskaavan tarkistuksessa Länsimäki-Länsisalmen virkistys- ja suojelualueet on säilytetty Kaakkois-Vantaan osayleiskaavan mukaisina. Alueen muuttaminen taajamatoimintojen alueeksi edellyttää perusteellisempaa yhdyskuntarakenteellista selvitystä Helsingin seudun kasvusta itään päin, ja sitä varten on tehtävä tarkempia maakäytöllisiä, kaavataloudellisia ja ympäristöllisiä selvityksiä. Länsimäki-Länsisalmi ja Luoteis-Vantaa ovat pääkaupunkiseudun pitkäntähtäimen pääkasvusuuntavaihtoehtoja eikä valintojen tekeminen ole vielä ajankohtaista tässä yleiskaavan tarkistuksessa.”

I sin rapport skriver kommunindelningutredare Pekka Myllyniemi följande:

”Uuden Porvoontien ja Porvoon väylän välinen alue, Hakunilan peltoalueille saakka, on Vantaan nykyisessä yleiskaavaluonnoksessa varattu suunnilleen nykykäyttöön. Mahdollisen alueliitoksen toteuduttua ja kyseessä olevan alueen jäädessä Vantaan kaupungin osaksi, voidaan yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa pikaisesti tarkastella mahdollisuuksia yleiskaavan muuttamiseksi niin, että alue liittyisi saumattomasti olemassa olevaan ja suunniteltavaan uuteen kaupunkirakenteeseen. Kyseessä oleva alue ei nykyisen Vantaan yleiskaavaluonnoksen valossa näytä liittyvän elimellisesti Vantaan muuhun kaupunkirakenteeseen, joten aluetta koskevat suunnittelupäätökset voitaisiin tehdä olemassa olevan yleiskaavaluonnoksen keskeisiä rakenteellisia ideoita muuttamatta.”

Detta är inte Myllyniemis självständiga analys, för nästan exakt samma stycke ingår i Helsingfors stadsstyrelses utlåtande. Enda skillnaden är att stadsstyrelsen talar om ”Vanhan Porvoontien ja Porvoon moottoritien välinen alue”, medan Myllyniemi gjort ett försök till rättelse av den text som han fått från Helsingfors stads-kontor och istället talar om ”Uuden Porvoontien ja Porvoon väylän välinen alue”. Vad man torde syfta på är området mellan Österleden och Borgåleden. Myllyniemi borde känna någorlunda väl till området, för det är i anslutning till planerna för detta område som han i egenskap av medlem i Nylands landskapsfullmäktige, enligt protokollet, verkat för en utvidgning av samhällstrukturen till sydvästra Sibbo.

Jag har behandlat Myllyniemis ställningstagande i blogginlägget Utredningsmannens tidigare ställningstaganden (20.10.2006), som bifogats som ”utredning” till besväret över utnämningen av kommunindelningsutredare till Högsta förvaltningsdomstolen. Det ovannämnda protokollet finns naturligtvis även på finska, men jag citerar den svenska översättningen:

Behandling 23.8.2004

Jussi Pajunen föreslog att förslaget godkänns med följande tillägg:

Området som avgränsas av landskapsgränsen, Österleden, Ring III och Borgåleden antecknas på kartan till landskapsplanen för Nyland som utredningsområde, som korsas av en alternativ sträckning av östmetron fram till den östra gränsen av planområdet.

...

Risto Meriläinen understödde Pajunens förslag.

...

Pekka Sauri föreslog att förslaget godkänns så att landskapsstyrelsen dessutom förutsätter att utvecklingsalternativen för det så kallade Västerkulla-området utreds via en etappplan eller en annan motsvarande process i samarbete med berörda myndigheter. ...

Pekka Myllyniemi understödde Sauris förslag.

...

Beslut:

Landskapsstyrelsen godkände landskapsdirektörens förslag. Dessutom gjordes efter omröstning de av Sauri framförda ändringarna.

I själva verket stödde Myllyniemi ett förslag som mot Helsingfors dåvarande stadsstyrelseordförande Pajunens förslag. Det torde vara klart att förslaget som framlades av Helsingfors biträdande stadsdirektör Pekka Sauri och som Myllyniemi understödde tjänade syften i samma riktning som Pajunens förslag, om än formuleringen var vagare och lättare att godkänna. I alla händelser borde det vara uppenbart att initiativet till att utträda och ändra planerna för Västersundom helt och hållet kommer från Helsingfors, även om Myllyniemi till skillnad från Risto Meriläinen (sdp), inte formellt representerar Helsingfors. Nylands förbund, ”metropolens eget landskapsförbund”, har genom huvudstadens dominerande ställning i landskapsförbundet främjat Helsingfors intressen mot Vandas egna planer. ♦

Adressen för denna blogg är: <http://360.yahoo.com/wadenstrom>. Blogginläggen om fallet Sibbo finns även samlade på adressen: <http://www.wadenstrom.net/sibbo.htm>.

Artikelförfattaren

Ralf Wadenström är filosofie doktor och lärare i läroämnet filosofi vid Helsingfors universitet.

Tfn: +358 50-3638744

E-post: ralf.wadenstrom@helsinki.fi

Hemsida: www.wadenstrom.net